

ANY V

NÚM. 194

BARCELONA 13 MAIG 1892

1892
92

J. M. de Pereda

CRÓNICA

Com si los pobres espanyols no tinguéssim prou s mals de cap entre governs, dinamiteros, contribucions y altres plagas socials, los senyors moritos van buscantnos de tan en quan las pessigollas fentnos unas caricias bastant halagadoras.

Alló, com si no succhís rés, tot de un plegat arriban notícias del Riss participantnos que un grapat de cafres d' aquellas Kábilas han decapitat uns quants espanyols; avuy nos matan un centinella, demá 'ns assaltan un barco, en sí, que ab lo que 's veu nos tenen un carinyo rabiós.

Y ab tot aixó 'l nostre Govern tan tranquil.

De primer, tot son plans de arreglo, y efectivament; després una carteta de la Porta dirigida á la Cort tira terra sobre l' assumpto.

Y las relacions entre las dugas potencias continuan sin novedad sense que 'ls pares de la pátria dels toros s' escarmentin ab las repeticions dels atropellos y atentats contra la bandera de casa.

¡Pobre lleó espanyol! Un día qualsevol gat dels freres me 'l clavará á la barra, com en Romero Robledo!

La sort te tothom que ja ha entrat á la vellesa y tots sabem que una bestia vella fá com una persona; vá en decadencia com los jochs Florals, pert la forsa encare que fassi la cara de respecte.

Los tribunals de París están formant un procés contra una agència de publicitat comercial que ha fet infinitat de timos valentse del següent inginyiós modo.

Los sectaris de la tal agència anavan a trovar als comerciants invitantlos á firmar un butlletí ó taló d' anuncis per una cantitat poch crecudá, 10 ó 15 franchs per exemple y en vista de tal baratúra los interessats acceptavan la proposició al instant.

Després de haver firmat aquest primer taló, en lo qual lo suscriptor podia senyalar la suma ab totes las sevas lletras y claretat, se l' invitava de nou á firmar un altre butlletí, (lo duplicat) en blanch, que devia ser retornat ab lo rebut del director de la agència. Pochs días després de verificadas aquestas formalitats, lo incaut suscriptor rebía avís de tenir que pagar 50 ó 60 franchs consignats en lo taló que havia firmat en blanch. Per supuesto que 'l primer butlletí havia sigut estripat y la víctima de aquesta explotació era portada, si refusava al pago, devant del tribunal de comers, que, devant de la firma condempnava al suscriptor á pagar la cantitat reclamada.

Los parisienschs que han sigut estafats per aquets timadors de sí de sigle, poden ben bé exclamar:

¡Quin petardo!

A n' en Ravachol li fan la competencia ab altres formas.

DOCTOR GERONI.

DOS TIPOS

Un jove molt atrevit,
que blasfemi á tort y á dret,
que may estigui ben quiet,
que sigui molt presumit,
pan y toros endavant,
xerraire, un poch calavera,
de inteligéncia baldera,
per disputar algo gran,
que moguí rahons y gresca,
de ademans molt sandunguero,
que balli com un bolero,
que 'n digui alguna de fresca,
que 'l decoro hagi deixat
per parlar bastant grassot,
avuy día, es un xicot
d' alló mes espavilat.

Un jove bó, apaciguat,
que no cridi ni blasfemi,
que sempre, cuydadós, temí
de ser massa aixelabrat;
jove, noble y bondadós
pié de bona inteligéncia,
que fugi de la indecencia
com de tot lo perillós,
que 'l ballar li causi asco
perqué es cosa de trasbals,
que no gastí massa rals
per no trovare en un xasco,
que son llabi estigui clós
quan hi hagi algun alborot,
avuy día, aquest xicot
passa per un gran talós.

Péls sabatas aixó es
lo que impera, lo que agrada;
pró per la gent ilustrada,
tot aixó es ben bè al revés.

EMILI SUNYÉ.

¿T' ho has cregut?

¿T' has cregut que ab gran fal-lera
sempre 't venia al darrera
que t' aymava mes á tú
que á los tresors del Perú,
que semblas un serafí
y altres cosas que han contat?
¿T' ho has cregut nena? ¿Si?
Donchs, noya, t' has enganyat.

¿T' has cregut que ab tú pensant
passava las nits veillant
y si acas m' endormiscava
fins ab somnis t' adorava,
que ton rostre n' es diví
y altres cosas que han contat?
¿T' ho has cregut nena? ¿Si?
Donchs, noya, t' has enganyat.

Y ¿t' has cregut finalment
que jo esperava 'l moment
en que 't trovés tota sola
per parlar' sens fer tabola
jurante un amor sens fí
y altres cosas que han contat?
¿T' ho has cregut nena? ¿Si?
Donchs, noya, t' has enganyat.

MANEL DEL TRANVIA.

¡D' ENCARRECH! (A FILIS)

M' ha dit en Francisquet
qu' encare t' ayma
(tot y haventlo *enjegat*)
ab tota l' ànima.

Encar' que l' amor séu
no té esperansa.
(no son *romansos*, no!)
t' estima massa.

Recorda 't d' aquell temps,
(si 't don la gana...)
y compadeixlo molt,
que penas passa.

Salut y bon marit
per tú demana;
y Déu que 't dongui fills...
(jaixó si 't casas!)

No havente ab ell casat
(com se pensava,
l' has *ensarronat* bé,
Filis aymada.

Perqué logri ab poch temps
ben bé olvidarte,
se 'n vá á viure ben lluny...
(aprop de Gracia.)

Fins la gana ha perdut
éll que té *barrá*;
Es que no menja rés...
(fora de taula.)

Que resis tú per éll
sols te demana...;
Y si 't mors tú primer...
(fins la tornada.)

PEPET DEL CARRIL.

LO FÍ DEL MÓN

No s' alármin! ¡No 's créguin que vaig á revelar cap noticia de qué 's vol acabá 'l món ab unas quantas bombas de dinamita! Al contrari: sápi-gan que segóns lo parer d' un sabi geólech alemany, lo mon té la vida assegurada uns mil y pico d' anys més. De manera que creyent en la *ciencia* esperitista, tenim temps d' haber sufert algunas transformacions los que avuy podém fernos cárrech de la noticia alemanya; y la seguritat de que per ara 'ls petardos no acabarán ab lo món com alguns témen.

Díu 'l sabi de Scettein, que d' aquí á 50 anys l' isla de Nova Zelanda s' enfouzará tota entera á cinquanta peus sota la superficie del mar. Aixís es que 'ls zelandesos sí que ja póden comensar á cambiar de domicili *per derribo del edifici* y liquidar las existéncias.

Després, dintre 220 anys s' enfouzará á trenta dos peus sota la superficie de las ayguas l' isla de Cuba. De manera que per ara 'ls que ténen *Cubas* póden dormí tranquils; á lo ménos jó, si 'n tinguès, dormiría més tranquil de lo que dormo.

L' enfonzament de Cuba, produhirá un cambi en las

corrents marítimas, que determinará una gran catástrofe geológica en lo Mediterrani, desapareixent algunas provincias meridionals de la península ibérica y gran part de l' italiana y Grecia. En Andalucía donchs, mentres las plassas de toros tinguin solidesa per un parell de sigles, ja n' hi ha prou. Si fòs per mes... també s' ho tindrían de menjá 'ls peixos.

Aprofitemnos en aquestos doscents trenta anys d' admirar á las hermosas italianas, y d' usar los productes d' aquell país, sino després no 's trobará una napolitana per un ull de la cara, ni podrém pesá ab romans auténticas y passarán á l' historia 'l formatje de Parma, las moscas de Milán y l' arrós á la milanesa.

Y habent de desapareixer també en aquell temps la Grecia, ja cal que uns quants anys avans se fassi una bona provisió de pega grega, sino mes tart no n' hi haurá de legítima per disposar los arquets dels violins y contrabaixos, y per fer llámpechs en los dramas.

La trompeta del judici fual sonará d' aquí á 1 039 anys. ¡Per só ja queda una bona temporada perquè las altrás trompetas puguin sonar molt!

La desaparició total del mon, será al any 2.931.
Ja ho veurém.

ROCH RICH.

Señ.ºr Directhor de la TOMASA. (1)

Cerido diretor: E leydo en su dibertido Perriódico que ay un poeta quecon Solo ler una carta dise ense-zéguida el oficyo dela Pre sona que lascrito y cocomo los Sordados de mi Compeñia dizen questo no poede ser, le mando una carta deuna Nobia que tutube en

Tarregona 15 Nobiembre de 1890.
Ceñor D. Guan Quiñones
Braselona.

Guerido Guan: Recibida
la tua del 22
sabras cay bisto afliguida
que á tí te falta una hervida
com las guijas, como ay Dios.
Lagrimas como sigrones
leiendola he derramado
inundando los fogones.
Tanto no llore, Quiñones,
cuando sebolla he pelado.
Es verdat que yo ignocente

contí pasé buenos ratos
pero al fin veyo doliente
que soys una mala gente
los que ablais como los platos.
Si no te quieres casar,
por no verme triste y sola
te juro que me he de hechar
aunque no se de nadar
de cabeza á la bujola.
¡Ay! si me sisas tu Amor
como el latón me pondré,
mis lágrimas de dolor
ni con bayetas traidor
chupar del todo podré.
Piensa que tay mantenido

tarragoga porque bean questo puede ser porque yo digo que puepuede ser porque los poetas lo saben todo, no aga cacaso de las faltas de hortagrafia de mi Nobia porque aunque yo se la henseñé toda, no le entró toda En la mollera.

Mande V. ha su umilde serbidor

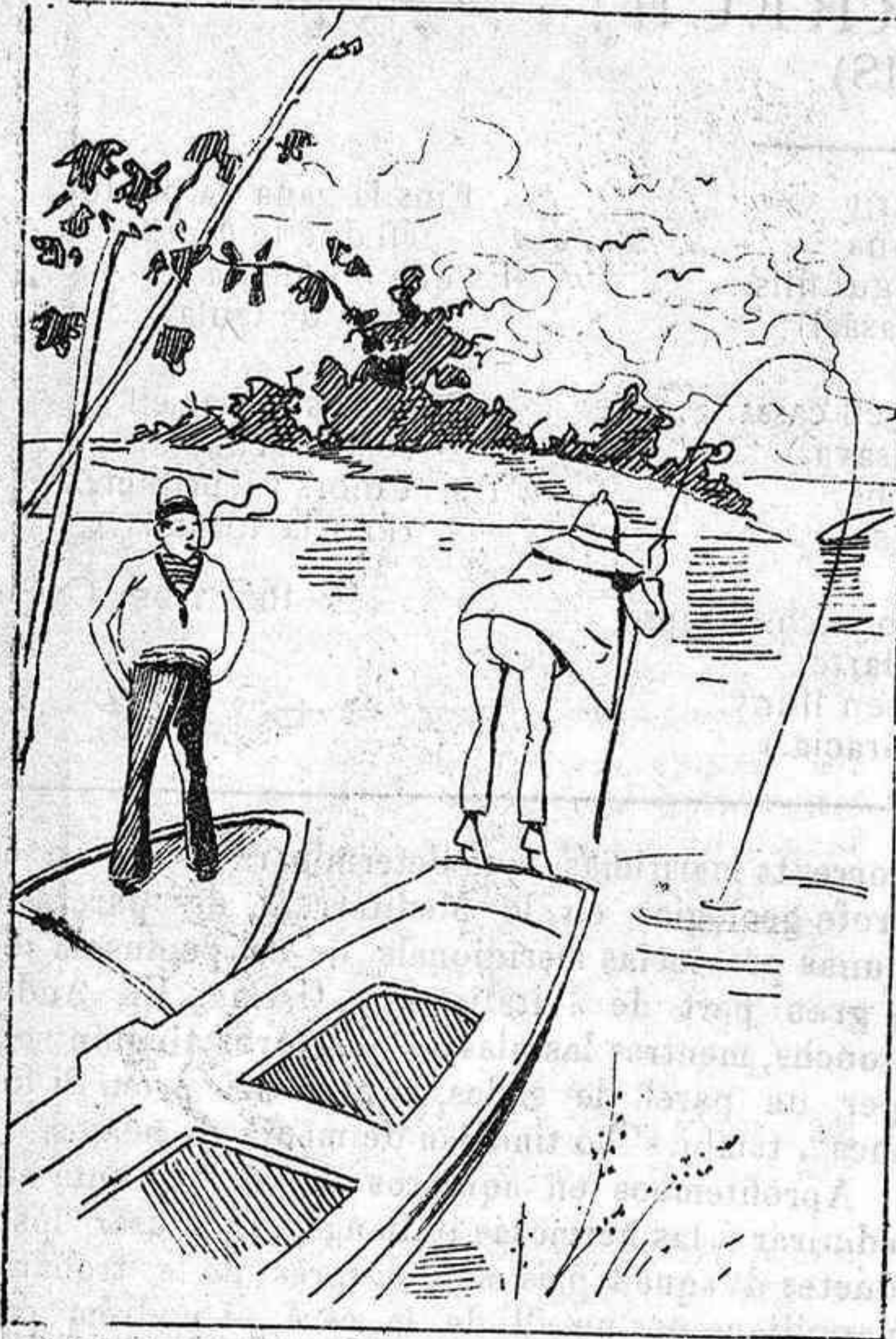
JUAN QUIÑONES.

mucho tiempo de tabaco
de lo mecor y escogido.
Bien te fumavas perdido
los de la vuelta de abaco.
No quieras que el sulfumante
por mi mal tenga de husar,
di lo que quieres tunante
y te cerviré al instante
si no es mandarme á fregar.
Si te casas, como á Paca
digo no te pesará.
Tay mandado la patraca.
Recibe el amor de Caca
digo de

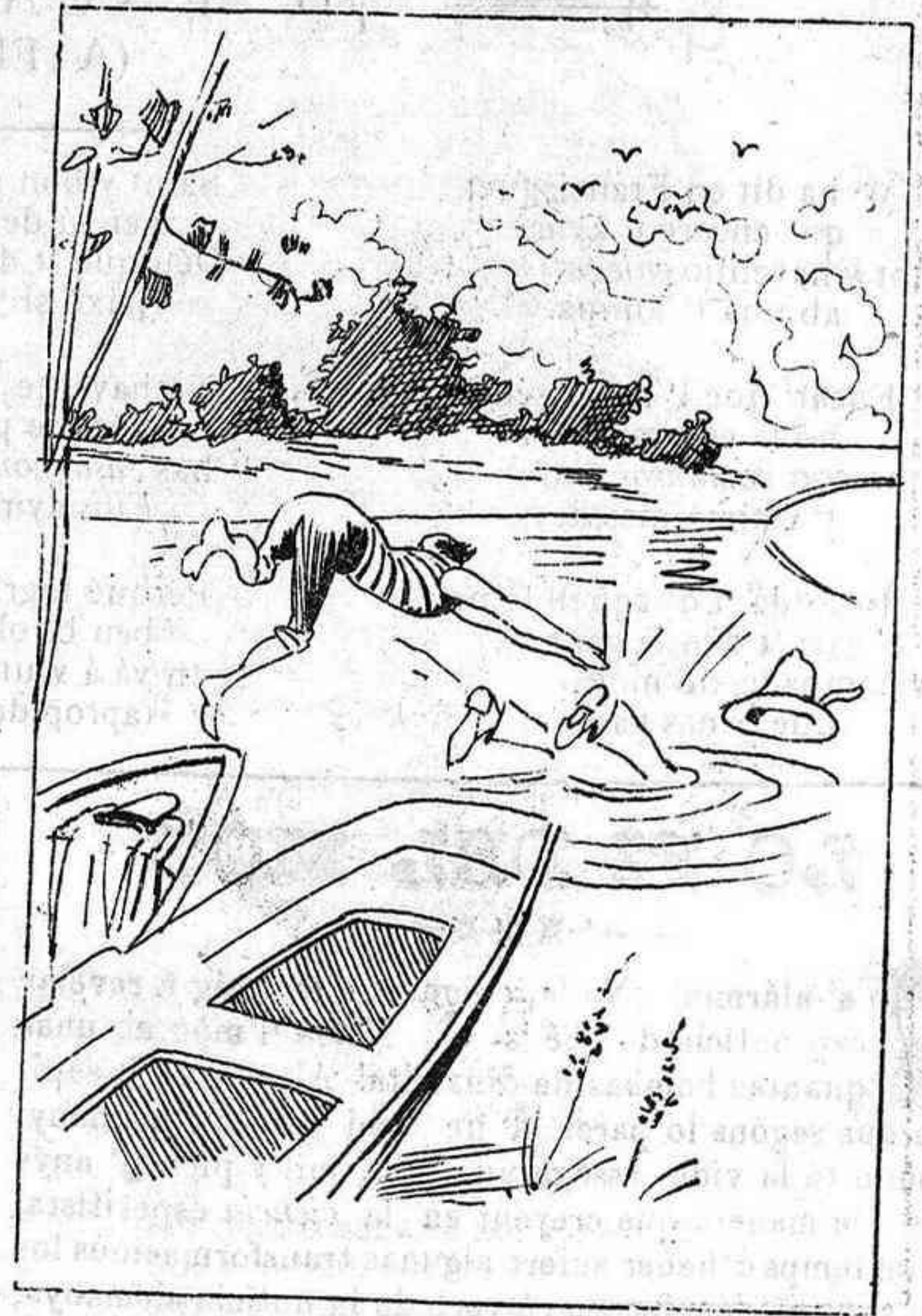
Quica Sardá

(1) Vegis l' article «Ciencia humorística», publicat en lo n.º 193.

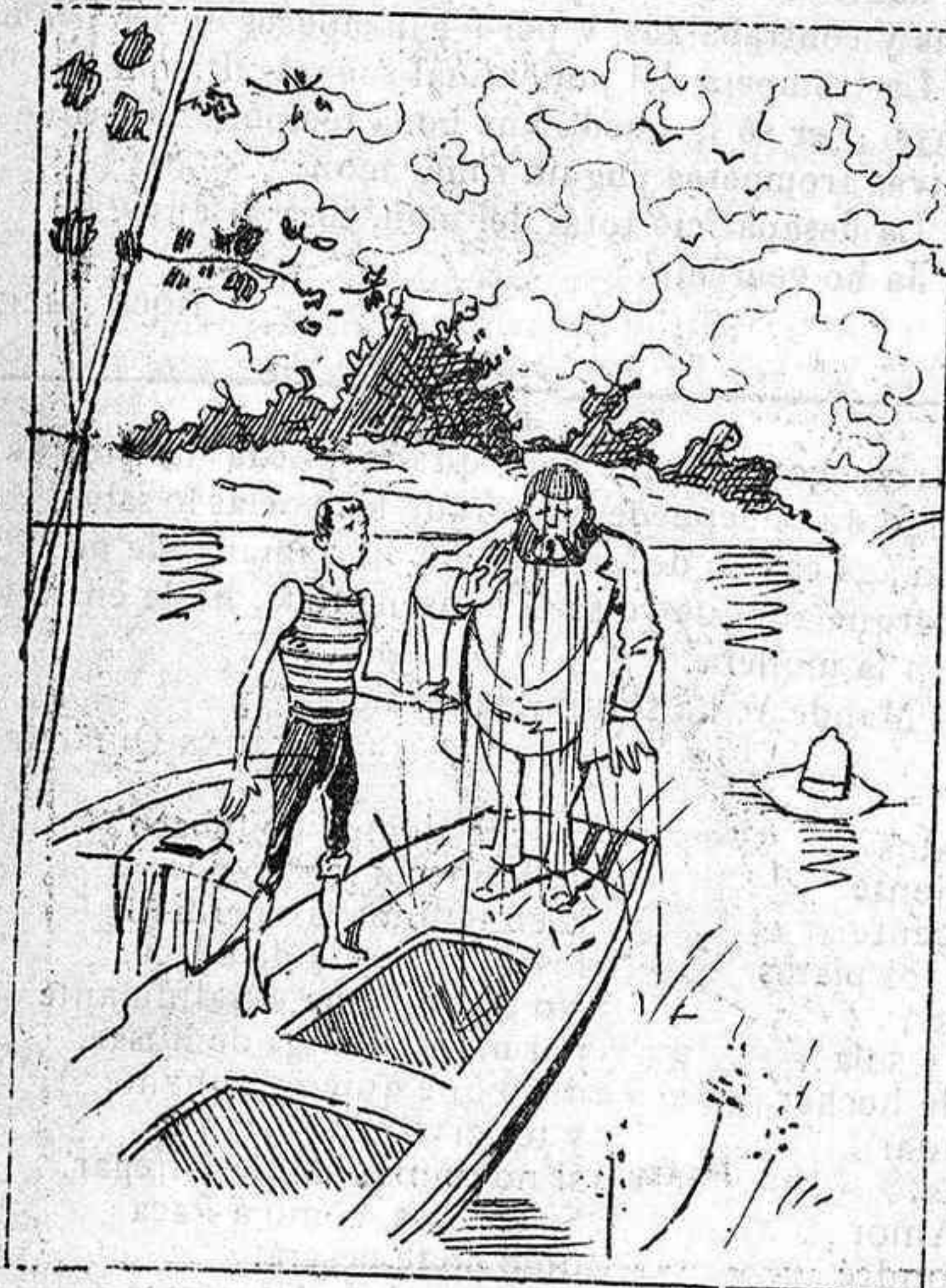
PESCA

—Ay que 'm fuig la barca!... Adios!

—Epi escolti...

—Que no hi ha rés?
—Yo?.. qui vos hi fa ficar?

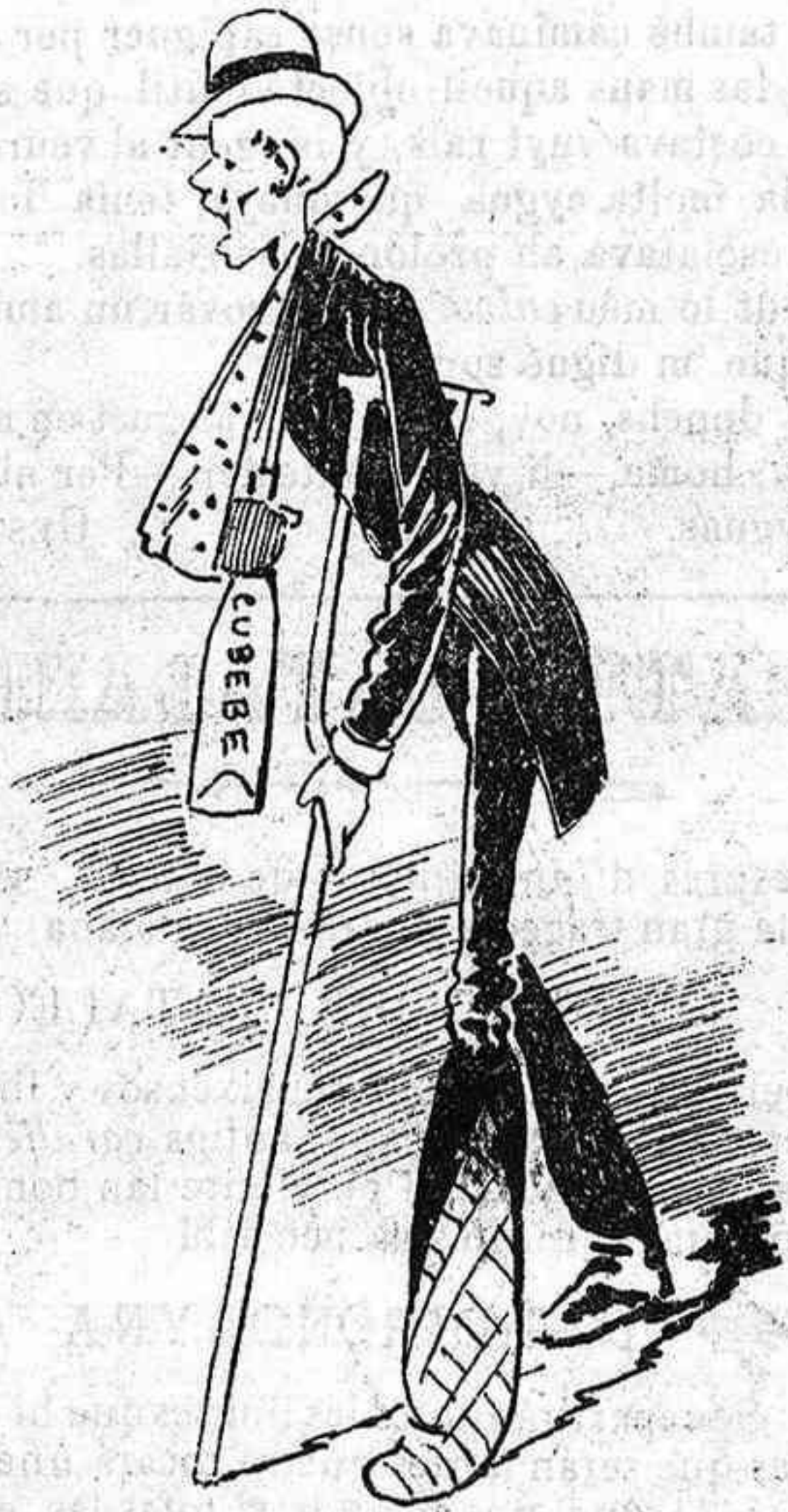
—Ahí sí?. Donchs au!

Rassa blanca ó caucásica.

Rassa negra ó etiópica.

Rassa groga ó mogólica.

Rassa roja ó americana.

MALS DE CAP PASSATS PER AYGUA

PASSAVA jo com sempre, distret y pensatiu, per la Rambla, quan al arribar á la Plassa de Catalunya, cum si en aquell moment hagués trobat *algo* que me interceptés lo pas, de sopte 'm vaig aturar tot sorprés. L'ayre engrescador de una noya que passava pe 'l costat meu, m' havia fet alsar la vista, y vaig veure lo que may en la vida havia contemplat: un ángel que traspasava la Plassa de Catalunya.

Sí, senyors, sí, un ángel tal com lo pintan los poetas: ab son cabell ros, ab sas mans de neu, ab sos menuts peus, ab son rostre diví, ab sos ulls de cel, ab sas dentetas de marfil, ab sos llabis de coral, etc., etc.; sols que portava faldillas y li faltavan las alas que las hi devían tallar, perque no pogués fugir de la terra.

Lo cel, que una hora avans era més clar y net que un catalá, s' havia ja embrutat ab algunas tacas blancas y negras, y lo sol que s' entretenia en calentar las testas dels mortals, s' havia amagat sota 'ls domassos que adornan al espay, cremat, tal volta per veure en la terra un sér que li feya la competència.

Aixís es que 's posá d' acort ab los núvols, y aquéts, volguent satisfer los desitjos del que sempre está sobre d' ells, se posaren malalts, ab unas caras que feyan pór, y vomitaren tota l' aygua que 'ls feya nosa.

Als que estém destinats á viurer sota dels núvols, nos va deixar més mullats que 'ls papers del plet del Marqués de Ayerbe.

No 's veyá casi un parayguas, puig ja he dit, y si no ho he dit ho dich are, que tan sols los que tenen pór de morir vestits, lo lluhían ja que 'l cel se 'ns va enfadar sens previ avís.

Jo estava ab gran frisansa. La pluja que queya á sobre meu, encara era 'l de menos. Lo que no podía consentir era que *tomés* l' aygua aquella divinitat, objecte en aquell moment de tots los meus mals de cap y preocupacions. Havía pensat llogar un cotxe, pero lo seu pudor segurament l' hauría privada d' acceptar la oferta.

Per no mullarse sos cabells daurats, ab molt gust li hauría deixat lo meu sombrero, los lentes (perque jo 'n portava) pels seus ulls; y fins estava per oferirli las mevas butxacas, perque pogués resguardarse sas finísimas mans.

Mentres estava forjant un plan, sento un home que crida: —Parayguas de seda á dos pessetas, á dos pessetas parayguas—y sense mirar ahont posava los peus, pero suposo que eran á terra, corro ahont era éll, li dono dos únicas pessetas que tenia, y li prenc de sas mans l' objecte que havia de cubrir y lliurar aquella bellesa de las injustas venjansas del cel.

Disparo 'l parayguas més que depressa, y dirigintme á n' ella, li improviso la següent retórica:

—Nena aixerida y hermosa més que 'l sol en un día clar d' hivern, perdónim si la ofench ab mon atreviment, pero no puch consentir, com home y cavaller que soch, que un cos tan esbelt, com es lo de vosté, vagi descubert...

—Dispénsim—me va dir mitj *picada*,—pero lo meu cos lo porto molt abrigat.

—Vosté no m' ha comprés; vull dir que vagi des-

cubert á la intempérie del temps: per xó jo li suplico humilment que accepti aquest primer obsequi que li fa un jove que 's rendeix per sempre més á la voluntat de vosté.

Y no 'm va contestar. L' aygua anava cayent ab més forsa y jo 'm mullava cada vegada més, puig tenia molt cuydado en decantar lo parayguas á la banda ahont era ella; pero no per aixó 'm desmayava: l' ardenta passió qu' en aquell moment me dominava, m' ho feya suportar tot, hasta cops de parayguas dels transeunts, y enecat completament insistia en ferli l' amor. Mes ella feya més cas de la pluja que de las mevas dolsas paraulas y continuava en son posat fret com lo temps.

Per fi obra sa boqueta, ensenyant sa preciosa dentadura, y jo que esperava escoltar de sos llabis lo tan anhelat sí, vareig quedar allí tot arrupit, com si un dels llamps que crusavan l' espay, m' hagués *clavat* á terra, al sentir la següent lacónica pero *intencionada* frase:

—¿Vol fer lo favor de cloure 'l parayguas, que potser no 'ns mullarem?—

Efectivament, lo parayguas vessava per tots costats; also la vista y 'm vaig adonar de que semblava de *rejilla*; hi havia mes forats y foradets que en la olla en que torro las castanyas per Tots Sants.

A pesar de que tinch molta *barra* (aixó va entre amichs) no vaig poguer menos que avergonyirme é inmutarme devant d' un *lance* tan original com ridícul.

Ella va continuar son camí y á poch vaig veure que un altre jove (semblava més aixerit que jo), lluhint un parayguas de *l' hui*, l' acompanyava, sostenint animada conversació.

Y jo també caminava sense sapiguer per ahont, portant en las mans aquell objecte inútil, que si bé no valia res, costava vuyt rals, y la gent al veure que á pesar de la molta aygua que queya, tenia lo parayguas plegat, esclatava ab prolongadas riallas.

Durant lo meu *calvari* vaig trovar un amich de confiança que 'm digué sonrient:

—¿Y donchs, noy, que hi trovas gust en mullarte?

—¡Ca, home,—li vaig contestar.—Per aixó no obro 'l parayguas.

GESTUS II.

TEATRE CATALANISTA

1 Després d' una sintonie de le terre, se posará en escena la gran tragédia purament catalana

LO DRET DEL PATALÉO

desempenyada per tots los renaixensos y lligats vestits ab caperussas é adornats ab l' antiga *carallera*.

2 La pessa cómica del pervindre tan bona que semblará dolenta á qui no siga ben sábi

BALDIRONDAYNA

NOTA: Se repartirán totes les llonses que hi hagi per las butaques que serán tantes que 'n tocará una per barbe.

ALTRA: Al que no aplaudeixi totes las escenas se 'l tindrà per madrilenyo y no podrà assistir á cap torneig lo día de la reconquista de la nostra independència regional.

'S repartirán de franch les butaques y les entrades. E incensers en la taquilla.

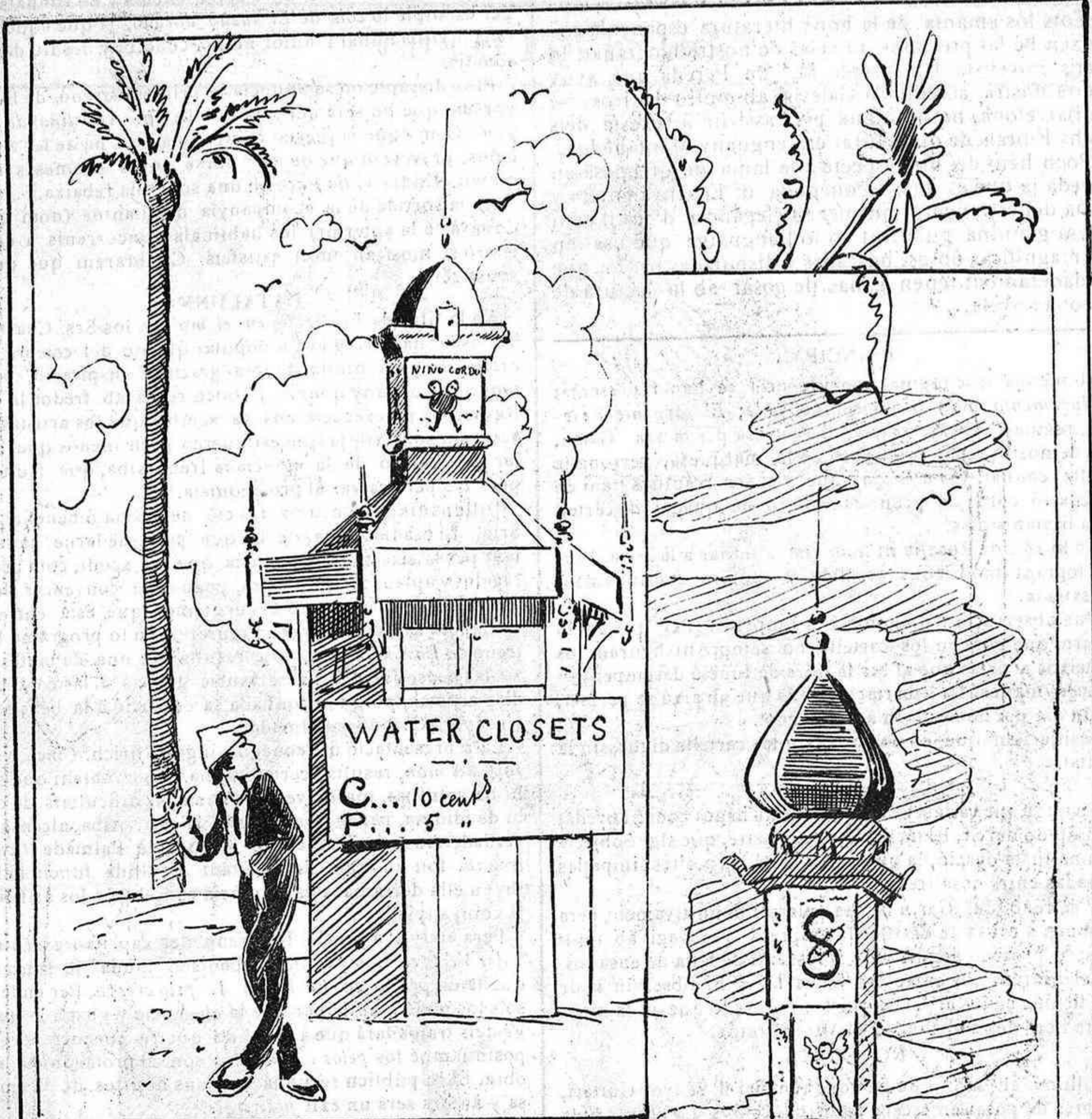

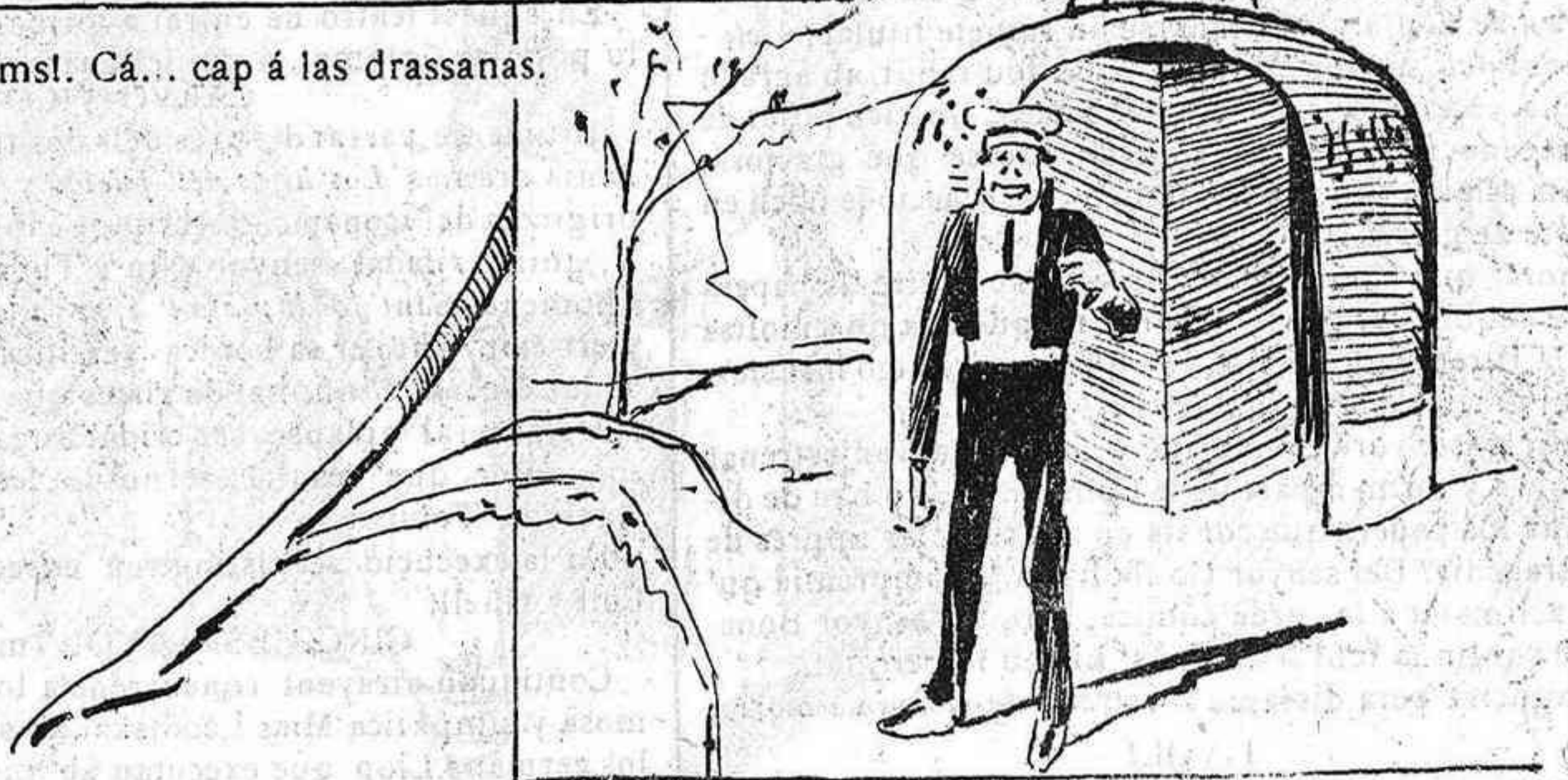
Una ovació de debó y una de per riurer

ESTALVIS

—Cinch centims!. Cá... cap á las drassanas.

—De franch, y encara n' hi he deixat més

NOSTRE RETRATO

Tots los amants de la bona literatura espanyola coneixen bé las preciosas novelas de nostre biografiat, lo castis novelista D. Joseph M.ª de Pereda que avuy honra nostra acreditada Galería ab motiu de trovarse en Barcelona, hont vingué pera assistir á la festa dels Jochs Florals de quin Jurat era enguany Mantenedor.

Poch hém de dir respecte á la fama de que gosa en Pereda ja que es ben reconeguda d' Espanya entera y hasta del estranger, tant per sa elegància d' estil com per sa genuina pulcritud en lo llenguatge que usa en sas magníficas obras, buscadas y disputadas per los que verdaderament tenen ganas de gosar ab la lectura de la bona novela.

PRINCIPAL

Ab menos que regular concurrència se han representat *El Juramento*, molt ben desempenyada; *El sargento Federico*, regular; *La Marsellesa*, desastrosa per la Sra. Gaian, que demostra serho molt poch ab la marquesa, personatje á ella confiat; y *La Bruja*, que visí sos resultats tant de execussió com de profit taquillero ha quedat de cartell pera bastants días.

Ab lo rôle de Rosalía hi hem vist alternar á la Srta. Pretel, logrant molt bona acullida y veurers continuament agasatjada.

Una observació y pregunta á la Empresa: ¿Per qué en lo reparto que posa en los cartells no sempre hi figuran los mateixos artistes que al ser la hora de funció desempenyan los personatjes? La llibertat y abús que ab aixó se permet, algún día pot donar lloch á un disgust.

Desitjaríam que en lo successiu los cartells diguessin la veritat.

LICEO

Ab tot lo que vá de setmana sols hi ha hagut com á novetat lo despido del Sr. Blanchart, paysá nostre, que sigué objecte de una justa ovació, la que li demostrá las moltes simpatías logradas entre nosaltres.

L' estreno del *Garin* s' ha aplassat definitivament pera dissapte, á causa de desitjar la empresa que vagi ab tot l' ajust y precisió deguts y no 's resenti de falta de ensajios.

Celebrarém que entre las faltas no s' hi observin la de condicions en los artistes, que á creurers lo que ja 's murmura hem de compadeixer al Mtre. Bretón.

NOVEDATS

Dilluns, ab motiu de fer son benefici 'l senyor Guitart, després de posar en escena las produccions *La última pena* y *Lo sarau de Llotja* vá estrenarse un sainete titulat *Alelu-ya!* original del senyor Moragas, que fou rebut ab agrado per alguna escena moguda y algún xiste... un xich pujat de tó. La escena final es molt subrada, encare que graciosa, puig hasta allavors no sab lo públich que la acció te lloch en lo dissapte de glória.

Vam notar que alguns actors no estavan dintre 'ls papers que 'ls hi requereix, pensant per conseqüència que moltes vegadas la Direcció d' aquest teatro fá reparts algo injustos, com verbi gracia en la *Judith de Welp*.

¿Perqué 'ls senyors Bonaplata y Goula que van estrenar aquesta obra y forman part de la Companyia, no han de desempenyar los papers que consta en l' exemplar imprés de aquesta tragédia? Del senyor Goula hasta 's comprén ja qu' ell s' ha aclimatat á la corda cómica, pero del senyor Bonaplata que continúa fent *serio*, no s' hi veu lo perquè...

Está anúnciat pera dissapte l' estreno de *L' ánima morta*.

T.VOLI

Ab lluhidíssimà concurrència inaugurarà la companyia Romea, vejentse continuament agasatjats sos artistes, mostra palpable del regositj ab que eran admirats.

Las obras fins are posadas en escena no han ofert cap atractiu per la novetat, pero si per la execució, que algunas de ellas ha sigut esmerada y en otras hem vist ab sentiment que al Sr. Romea, l' halaga molt sentir la *chacota*, del públich, puig no 's compren que exageri fins á traspassar

los límits de la nota cómica certs papers á éll confiats, com per exemple lo coix de *El sueño dorado*, ja que aquell *ma-reig* ó *pitima* final l' autor no ho concbí y desdiu del personatje.

Fins dissapte no se anuncia lo primer estreno de la temporada, que ho será del episodi líric: *Agustina de Aragón*. Com que aquesta companyia sols ha de fer 24 funcions, preveyém que de las 7 obras novas promesas en lo cartell, vindra lo *tio Paco* ab una soberbia rebaixa.

Ab la sortida de la «companyia del llanto» (nom que s' donava á la anterior) los habituals concurrents á aquest teatro se mostran molt satisfets. Celebrarém que duri sa satisfacció.

CATALUNYA

Ab lo títol de *El diablo en el molino*, los Srs. Cuartero y Taboada, han arregiat un popular quento del célebre *Boccaccio*, desprovehintlo de tota gracia é inspiració, per lo tant no es estrany que lo públich rebés ab fredor la obra. Respecte á sa execució nos va semblá que los artistes preveyessin son éxit, ja que estigueren poch menos que regular á escepció de la agraciada Irene Alba, que feu tot lo possible pera salvar al protagonista.

Dilluns tingué lloch la funció de gracia ó benefici de la Srta. Leocadia Alba, de la que pot quedarne satisfeta, tant per la selecta concurrència que hi acudí, com per los regalos y aplausos que lográ, poguentse convencer de las moltes simpatías que ab lo curt temps que está entre nosaltres ha sapigut lograr. Figuraren en lo programa l' estreno de *La Chiclanera*, que resultá ser una de tantas sarsuelas sense *cap ni pens*; salvantse grácias á las condicions dels artistes, puig fou confiada sa execució á la beneficiada y senyors Cerbón y Palmada.

La representació del conegut juguèt líric: *Cinch minuts fora del món*, resultá acertadíssima, observantshi que quan hi ha voluntat, logran vencers hasta las dificultats de cambi de idioma, per lo que al final la Srta. Alba, alcansá una verdadera ovació junt ab lo infatigable Palmada. *I comici tronati*, fou un digne final de tant escullida funció habenthi en ella derramat tota la gracia concebible los artistes de la companyia.

Pera avuy s' anuncia l' estreno del capritxo excéntric: *Jules Vert et Compagnie*, habentseli mudat lo sobrenom que tenia per lo de *El baron de pelo crespo*. Per endevant sols los podém anticipar que la elegància y gust á lo *negligé* dels trajos farà que á mes de quatre concurrents se 'ls posin també los *pelos .. alterados* com al protagonista de la obra. Si lo públich secunda los bons desitjos de la empresa y autors será un éxit *fi de sigle*.

En aquest teatro ha entrat a formar part de la companyia lo popular Colomer, á quí felicitem.

CALVO-VICO

Diumenje passat després dels dos treme bundos y espelunants dramas *Los hijos del pueblo* y *Mártires de la libertad* originals del «conspicuo escritor é insigne publicista» (apreta, quina rifada) senyor Nin y Tudó s' estrená lo juguèt a nomenat *Sant Jordi mata l' aranya* que obtingué un complert éxit, tant per sa bonica versificació com per lo mogut de las escenas é infinitat de xistes que conté, logrant al final entre general aplauso ser cridat dugas vegadas en escena son autor que resultá serho lo festiu escritor senyor Guasch y Tombas.

En la execució se distingiren especialment los senyors Coll y Güell.

CIRCO ESPANYOL (modelo).

Continuan atrayant concurrència los trevalls de la hermosa y simpática Miss Leodiska ab sas cacatúas y coloms los germans Llop que executan ab molta serenitat difícils exercissis en los trapecis volants, la *troupe* Freire y 'ls freres Creixia ab los jochs malabars.

Dissapte passat debutá Mdme. Ronzatti que demostrá tení una dentadura de primera, ja que desde un trapecio, hont ademés executá ab molta precisió trevalls molt perillosos, dispara un canó de 150 Kilos sostenintlo ab las dents. ¡Búfa, si 'm clavés una mossegadeta!

UN CÒMIC RETIRAT

CIRCO EQÜESTRE

—Ahir 'm vaig carregar á coll al director y á quatre clowns.
—Y á qui 't carregas avuy?

Nostres estimats amichs los celebres poetas D. Francesch Ubach y Vinyeta y D. Emili Coca y Collado han obtingut premi y accésit respectivament en los Jochs Florals d'enguany, en los que també ha sigut proclamat *Mestre en Gay Saber* lo reputat poeta reusenç Sr. Martí y Folguera per haver obtingut los tres premis ordinaris ab l'englantina dels presents Jóchs.

Aixís mateix en lo Certámen teatral catalanista ha sigut distingit ab menció honorífica lo monólech dramátich *Vengança*, original de nostre colaborador de Reus, don S. Fábregas Casanovas.

A tots doném la mes coral enhorabona.

¿S parla de que haurán de tallar lo nas á Romero Robledo.

No li faltava rés mes...

Vaja una fila que farà ab aquell piano obert á la intempérie.

¡Ja 'l veig!

Ha arribat á nostras mans una fulla protesta del «Centre Catalá» als actes verificats per la novella «Unió Catalanista» y en la que creu observar que dita «Unió» ha aixecat una bandera de divisió y antagonisme á forsas que comensavan á robustirse.

Nostra opinió no concorda en aquest moment ab lo dit Centre ja que creyém que los senyors unionistas lo que fan es *somniar truytas* com sempre.

Lo cabo Gironés ha sigut baixat del castell de Montjuich. Vetaqui un camí que l' infelís cabo ja 'l deu saber de memória.

Un inglés té col·leccionadas 2,000 mostras diferentas de blat, y 3,000 de cibada.

¿Y de garrofas?

Escriuhen de Reus que un jove de Castellar de Nuch ha enviat á l' Associació d' Inventors, de París, lo seu projecte de navegació aérea, que dita corporació l' ha examinat detingudament y que li ha concedit una medalla d' or. També 's diu que ja han comensat los treballs pera portar á la práctica 'l nou descubrimet.

¡Ara sí que podrém doná un vol pel món en poch temps!

¡Ah! L' inventor s' anomena Angel Orriols.

Angel... es clá que havia de pensar en volar.

Per secret de confessió s' han retornat al Estat quatre mil pessetas que un subjecte havia *distret*.

Aquest fet s' ha comentat per activa y per passiva, perquè de *devots* aixís n' entran molt poquets en lliura.

L' Arcalde ha regalat una bandera molt ben brodada al cos de bombers.

Ara que no la crémin quan la portin pels incendis.

Als Estats Units va á celebrarse un Congrés, iniciat per las damas de primera fila en lo país, pera tractar exclusivament de l' abolicíó de las lliga-camas y mitjas altas. Las senyoras portarán uns mitjons ben ajuntats á la carn, y del naixament de la cama en amunt... com las galtas de la cara.

Aixís, no sabém com s' arreglarán las que pórtan pantorrillas postissas.

Lo divéndres passat va caure una pedregada tan forta y espessa, que en algunas poblacions los hi ha malmés tota la cullita.

¡Vaja que del cel també 'ns clávan uns petardos...!

En Pateame (Fransa) va ser detingut un pobre que demanava caritat y al interrogarlo 'l Comissari vá declarar dirse Lazés y haver sigut primer tenor d' ópera en lo gran teatro de Lyon, primer premi del Conservatori de Paris en la que feu una brillant campanya artística.

Aquest desgraciat pot exclamar ab rahó:

*Lo que va de ayer á hoy:
ayer maravilla fui
hoy sombra de mi no soy.*

Quaranta cinch soldats d' aquesta guarnició han marxat cap á Archena á pendre banys.

¿Archena? Malo, malo...

¡Pobres xicots!

En Sagasta ha intercedit de nou pera que 's conmuti la pena del ex-cadet Rodriguez per la de desterro.

En Cánovas també sembla qu' está disposat á fer tot quant permetin las lleys.

Hem de saber si de bon principi las lleys permetían, en aquest assumpto, una aplicació tan forta de pena.

Ha baixat 20 céntims per kilo lo preu de la carn...

Pero no s' alegrin; aixó ha sigut en Cartagena.

Aquí es mes possible que s' apuji.

La Companyía Calvo sembla que 's desfará. Don Ricardo y Donato Giménez es probable que s' ajuntin ab en Mario, mentres que 'l teatro Espanyol potser passi á mans del senyor Vico.

Si aquest últim extrém se compleix, aconsellém á don Anton que no posi en escena *El Zapatero y el Rey* perquè ja sab éll que ocasiona *caygudas* que costan de curar.

Llegim en un periódich científich francés que las pussas poden fácilmente inocular lo virus dels tifus, cólera y otras malalties, si després de picar á un malalt ho fan á un sá.

D' aquí endevant aixís que me 'n agafi una la faig posar en observació.

Diumenge assistirem á la inauguració de la máquina universal que pera la fabricació de cigarrillos ha inventat lo distingit arquitecto é inginyer don Arcadi de Segueira.

Dita máquina que está destinada á produhir una verdadera revolució en la elaboració de cigarros, produheix 1000 cigarrillos per minut prenent lo paper en forma de cinta, tallantlo, cargolantlo, omplintlo de picadura y ademés lligant degudament los extrems.

La molta importància que te aquest invent mereix que 'ns reservém parlarne ab mes extensió reservantnos pera lo número próxim, donar lo tribut que 's mereix tant l' invent com son inventor senyor Segueira.

PRIMAVERA

Ja torna la Primavera
la temporada encisera
de goig y amor, ja reviu,
ja las aucellas novellas
van formant tendras parellas
y alegres van fent son níu.

Los camps de vert se cubreixen,
los atmetllers ja floreixen,
per tot se sent suau perfum,
totas las flors se desclouhen
y els hermosos cants ja s' ouhen
del rossinyol y 'l verdum.

Ha florit la violeta
y la encisera oraneta
de llunya terra ha tornat;
y en mitj de goig y alegría,
allá en la pobre masía
sa son níu sota 'l teulat.

Per tot suaus murmuris s' ouhen,
los junquillos se desclouhen,
comensa á brotá 'l roser;
vina donchs, la vida mía,
y juntets á la masía
gosarém d' amor á pler.

Ab lo seu cant, matinera
la pintada cadarnera,
lo día 'ns anunciará,
y el gafarró en la boscúria
ab delitosa cantúria
de notas nos omplirá.

Y ab tú de brás, prenda mía,
sortirém de la masía
y á la voreta del riu,
caminarás que caminas
per sota salcers y alsinas
que 'ns darán passatje ombríu.

Quan se vindrá allá al mitj día,
anirém, ma dolsa aymía,
vers la font dels atmetllers
y ab las herbas per alfombra
y los atmetllers per ombra
dinarém en mitj de piers.

Després quan l' hora s' acosta
en que 'l sol s' en vá á la posta
entre mitj de nuvols d' or,
y revesteix la encontrada
aixís lo bosch com la prada
en un suau tint de rojor,

Tornarém á la masía
y esperarém lo nou día
després d' haver prou gosat
y ab ditxa y plahers sens mida
olvidarém ¡oh ma vida!
la prosa de la ciutat.

JOSEPH MORATÓ.

Repichs

Se 'ns ha dit que un popular actor cómich, descendent dels *Bufos* ha donat en Tarragona un de sos habituals escándols *báquichs*.

Se veu que may escarmentará.

¿Qué fan parats los carretóns?

Se dona com á segura la noticia de que aviat se sobresseirà la causa instruida contra Debats y Ferreira, per no resultar provat lo propòsit de fer explotar petardos en lo Congrés.

¡Quina llástima que ara s' hagi obert l' ull á tothom y per distreure l' atenció del assumpto relatiu als astillers del Nervión, no puguin trovarse altres petardos com aquells!

Sembla que inspira sérios cuydados la sort del *crucero* Navarra y del *clipper* Nautilus.

¿A qui?

Suposo que no déu ser al ministre de Marina.

Entre 'ls *conservas* de Vicn sembla que hi ha trångul, per haberse proc amat diutat per aquell districte al duch de Solferino. Fins corre la brama de que 'l comitè *conservayre* en demostració del seu disgust, tracta de presentar la dimissió.

Aquí tenen gent incomodada perquè s' ha fet justícia. Y aixó que de conservador á absolutista, no hi van gayres céntims de diferència. Però... ja ho veig, ells deuen pensar: ¡malasaguanyadas tupinadas!

Diuhen que un aplaudit cantant de sarzuela vol abressar la vida monástica, després de abressar á molts cantantas.

Si es un que canta molt enrogollat, ja sé á quin convent entrarà.

Al dels *Benedictinos*.

BIBLIOGRAFIA

Ab lo tendre titul de *Capullos y besos*, lo elegant poeta D. Francisco Gras y Elías acaba de publicar una col·lecció de poesias amorosas originals, que algunas d' ellas han

vist la llúm en revistas de tanta importància com *La Ilustración Española y Americana* y *El Album Ibérico*, ab qual llibre demostra 'l Sr. Gras ser un verdader poeta de sentiment y tractar la llengua de Cervantes ab envejable soltura.

Doném las grácias al senyor Gras per l' envió.

Se vén á una pesseta en las principals llibrerías.

**

També nos han favorecut los festius autors Srs. Joseph M.ª Pous y Antón Saltiveri, ab un exemplar, lo primer, de son monólech titulat: *Barcelona de nit*, y lo segon ab sa comédia *A cop calent*, obras estrenadas ab brillant éxit respectivament en lo teatro de Catalunya (Eldorado) en la nit del 19 de Febrer passat y en lo de Novejats en la del 4 d' Abril.

Remerciém á tots dos sa atenció.

GALERIA DE CELEBRITATS

Ab aquest títul y ab tamanyo propi pera ferne un álbun especial, s' ha publicat una escullida col·lecció d' personatges artísticas en la que hi constan, entre otras, las senyoras Dise, Borgni Mamó, Terrazzini, D' Aikil, Mendoza Tenorio, Franceschini, Rossi, Massanés de Gonzalez, Alvera, Martinez (Joana), Garcia (Fabiana), Martinez (Conxa), Romero, Campos, Foigado, Aiba (Le cadia), etc., etc. y los Srs. Rey Amadeo, Vailés y Ribot, Salmerón, Monturiol, Mancinelli (Ll.), Mascheroni, Tintorer, Sarasate, Calvet (Damas), Botarull, Soler (Pitarra), Balaguer, Gayarre, Laban, Uetam, Garcia Parreño, Valero, Romea, Mario, Vico, Calvo (Ricardo), Garcia (Domingo), Riutort, Fontova, Lorenzale, Novas, Planas, Gatofre, Rossell, Bonaplata, Goula, Edisson, Giró, Pereda, etc., etc.

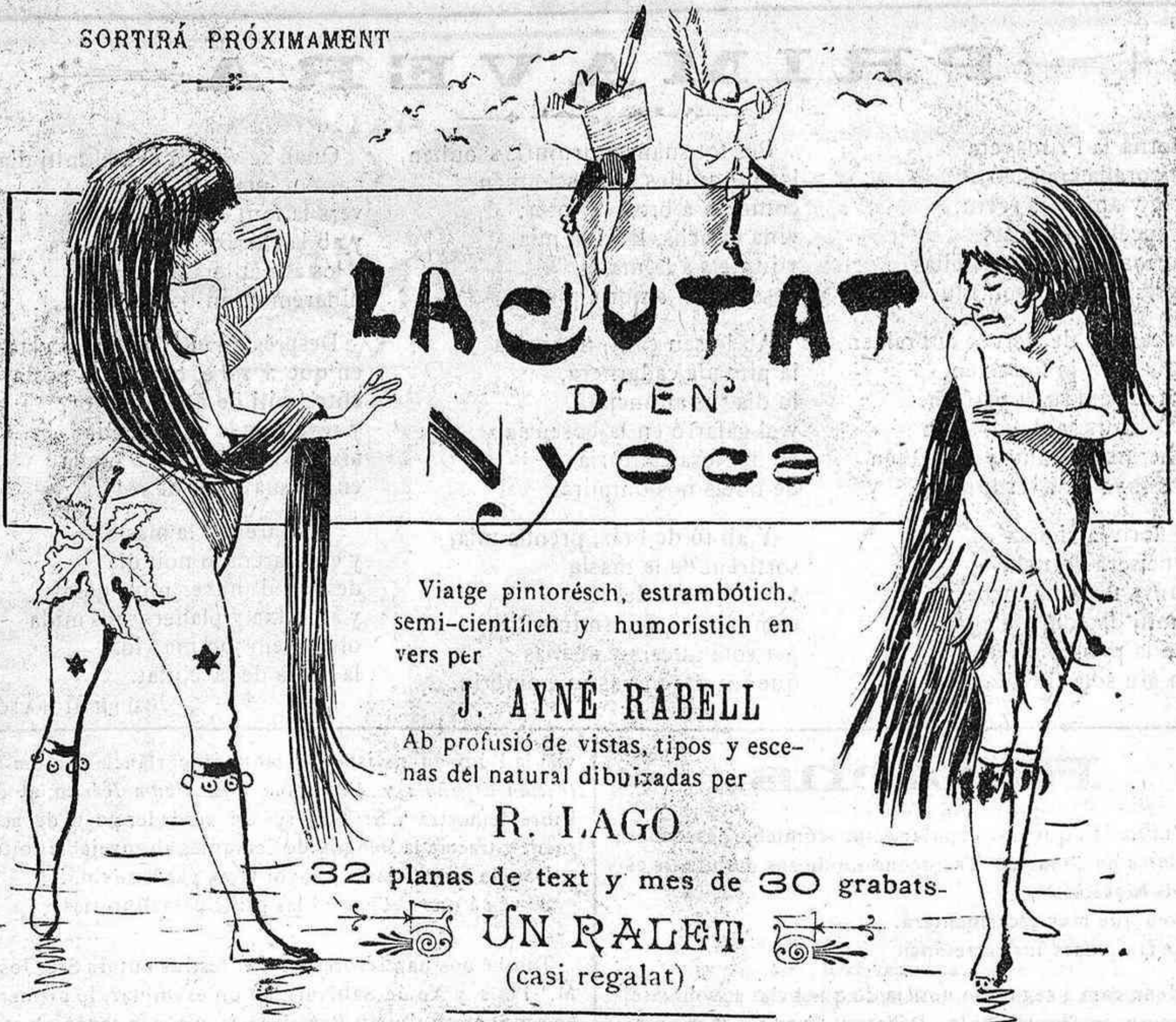
A pesar del esmero ab que aquets retratos han sigut presentats é impresos sobre paper-cartulina, lo preu de cada exemplar es sols de

10 céntims.

Pera los senyors col·leccionistas tenim reservats un reduhit número de col·leccions sens augment de preu.

LITOGRAFÍA DE RIBERA Y ESTANY
Redacció y Administració de LA TOMASA
Sant Ramón, 5-BARCELONA

SORTIRÁ PRÓXIMAMENT

Viatge pintorésch, estrambótich.
semi-científich y humorístich en
vers per

J. AYNÉ RABELL

Ab profusió de vistas, tipos y esce-
nas del natural dibuixadas per

R. LAGO

32 planas de text y mes de 30 grabats.

UN RALET

(casi regalat)

Los senyors Corresponsals poden comensá á fer demanadissa si no volen quedar-se *in albis*.
Se 'ls farà lo descompte de costum ó sia 'l 25 p %.

G A N G A

Desd' avuy fins ai 25 del present mediant la presentació del últim exemplar LA TOMASA, podrá adquirirse ab un 50 p. % de rebaixa ó sia per 4 RALS, la interessanta novela premiada en los Jochs Florals de 1884, original del excel·lent escriptor D. Narcís Oller, titulada:

— L' ESCANYA POBRES —

NOTA.—Lo notable drama original dels mestres en Gay Saber D. Frederich Soler (Pitarra) y D. Joseph Martí Folguera, titulat: *100,000 duros*, podrá adquirirse ab la rebaixa del 50 per cent ó sia lo preu de 4 rals fins lo día 20 del corrent.

ADVERTENCIA — Los suscriptors de fora, que ho sigan directes d' aquesta casa, bastará que 'ns escriguen enviant l' import de las obras; los que no tinguin dita qualitat, además de la carta, que 'ns envienlo número de LA TOMASA, que 'ls hi será retornat al remétreshi lo que demanin ó bè que s' entenguin ab lo nostre corresponsal que ja se cuidará de fer lo pedido.

ADVERTENCIA Á NOSTRES CORRESPONSALS

Totas las obras que obtin ab la combinació del regalo del 50 per cent, nos impossibilita de ferlos cap des-
quento, motivat á los molts sacrificis que 'ns ha reportat la combinació y no ser obras editadas per la casa.

BARBA-ROJA

Tan extraordinari éxit ha alcansat la revista-paródia del celebrat drama de SOLER escrita ab molt salero per lo festiu poeta A. GUASCH TOMBAS y adornada ab infinitat de ninots del reputat dibuixant D. RAMON ESCALER, que ab tot y haver sigut la tirada cres-
coda, nos quedan sols de tan bonica obreta uns quants exemplars. Supliquém, donchs, als nostres corresponsals que tinguin de fer nous *pedidos*, que 'ls fassin lo mes prompte possible, puig segons la importància d' ells, l' autor s' arriscará á fer una nova edició.